

פורום האקלים הישראלי

פורום האקלים הישראלי, יוזמתו של נשיא המדינה יצחק הרצוג, הוא שיתוף פעולה ראשון מסוגו במציאות הישראלית בין כוחות מהחברה האזרחית, האקדמיה, הממשלה, הכנסת, השלטון המקומי, גורמים מהמערכת הכלכלית ומשדה התרבות, התקשורת והרוח, וכן פלטפורמה לשיתופי פעולה אזורים ובין-לאומיים בנושא.

בבסיס הפעולה של הפורום ניצבת ההבנה שכדי להביא את ישראל למקום שעליה להיות בו, הן בהיבט הפחתת הפליטות והן בהיבט ההיערכות לחיים בעידן של שינויי אקלים, נדרשות פעולות בטווח הזמן המיידית ובסדר גודל שונה מזה שהיה עד כה.

התייצבותו של נשיא המדינה הרצוג בחזית נושא האקלים יוצרת הזדמנות מיוחדת במינה לקדם מגוון של סוגיות בנושא האקלים בצורות שונות ובאופנים מגוונים. הפורום נועד לסייע לשחרר את הדמיון והיצירתיות הקיימים בחברה הישראלית ולגבש יוזמות שיכולות להביא לשינויי מדיניות ולתרום לשינוי במציאות.

מטרות הפורום

- לסייע בצמצום הפערים שבין היעדים האקלימיים הגלובליים לבין היעדים שנקבעו בישראל בתחומים האקלימיים. זאת, באמצעות עידוד מגוון גדול של יוזמות בכל תחומי החיים הרלוונטיים למשבר האקלים, יוזמות שבאופן מצטבר מייצרות שינוי כיוון במדיניות של ישראל.
- לפתוח ערוצים לתוך עולמותיהם של מקבלי ההחלטות, לטובת מגוון של יוזמות יצירתיות ומשמעותיות בנושאים הרבים המשיקים למשבר האקלים.
- להוות פלטפורמה לשיתופי פעולה רב-מגזריים לקראת פתרונות מקיימים לאתגרי משבר האקלים בארץ.
- להוות גוף מייפע לנשיא המדינה בתחומי האקלים.

אירוע ההשקה של הפורום התקיים בחודש ינואר השנה, במעמד הנשיא ורעייתו. האירוע התקיים במתכונת מקוונת, עקב אילוצי הקורונה, ונפתח בנאומו של נשיא המדינה שהציג את חזון הפורום ובדברי יו"ר הפורום שהתייחס למתכונת העבודה של הפורום בפועל.

אשכולות הפורום

גיבושן של היוזמות נעשה במסגרת אשכולות המאגדים עיסוק בנושאים שונים. כל אשכול מובל ע"י מספר חברי/ות פורום שמונו לכך, העוסקות/ים בנושאי האשכול במסגרת פעילות/ים היומיומית. האשכולות היוו את ליבת העשייה של הפורום בחודשים הראשונים לפעילותו, ותפקידם - לשמש חממה ליוזמות. בכל אשכול פעילים כמה עשרות אנשים, המייצגים את המגזרים השונים הלוקחים חלק בפעילות הפורום. מפגשי האשכולות (המתקיימים בזום) הוקדשו לסקירה של הנושאים המטופלים תחת האשכול ולזיהוי כיווני פעולה רלוונטיים ובעלי אימפקט עבור הפורום. האשכולות קיימו חמישה סבבים של מפגשים, ולאחר מכן התמקדה הפעילות בקבוצות עבודה קטנות, שעבדו על גיבוש יוזמות קונקרטיות באחד מתחומי התוכן של האשכול.

להלן רשימת האשכולות הפעילים במסגרת הפורום:

1. **אנרגיה ותעשייה** (צוות מוביל: חכ"ל יעל כהן-פארן, הפורום הישראלי לאנרגיה; ד"ר יונתן אייקנבאום, מנכ"ל גרינפיס ישראל; איתן פרנס, מנכ"ל איגוד חברות האנרגיה המתחדשת)
2. **סוגיות המרחב העירוני** (צוות מוביל: אלה אלכסנדר, מנכ"לית עמותת מרחב לעירוניות מתחדשת; רוני ארז, מנכ"לית מרכז השל לקיימות)
3. **מזון, חקלאות וטבע** (צוות מוביל: ד"ר דורית אדלר, נשיאת הפורום הישראלי לתזונה בת-קיימא; עו"ד יוסי וולפסון, הפורום הישראלי לתזונה בת-קיימא; איריס האן, מנכ"לית החברה להגנת הטבע)
4. **כלכלה ירוקה** (צוות מוביל: עו"ד אורלי אהרוני, פורום כסף נקי; פרופ' אורן פרו, דיקן הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר אילן; נגה לב ציון נדן, מנהלת שותפה ב-Value ומנכ"לית Greeneye; דפנה אבירם-ניצן, מנהלת המרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה)
5. **חינוך, תרבות ורוח** (צוות מוביל: חגית גפן, מנכ"לית הרשת הירוקה; עינט קרמר, השומר החדש, מובילת ארגון טבע עברי; ד"ר עמיחי עמית, אוניברסיטת תל אביב וביה"ס מנדל למנהיגות חינוכית)
6. **הפחתת צריכה ופסולת** (צוות מוביל: חכ"ל מיקי חיימוביץ, יו"ר ועד מנהל מרכז השל; עו"ד גימילה הארדל ואכיס, מנכ"לית אזרחים למען הסביבה; נאור ירושלמי, סגן ראש עיריית נס ציונה)
7. **שת"פ אזורי וביטחון** (צוות מוביל: ד"ר שירה עפרון, חוקרת בכירה, המכון למחקרי בטחון לאומי; גדעון ברומברג, מנכ"ל אקופיס ישראל; ד"ר טארק אבו חאמד, מנכ"ל מכון הערבה ללימודי סביבה)
8. **בריאות, רוחה ואוכלוסיות פגיעות** (צוות מוביל: ד"ר קרני קריגל, אוניברסיטת בר אילן; פרופ' נדב דוידוביץ, אוניברסיטת בן גוריון; יוסף אברמוביץ, נשיא ומייסד אנרגיי גלובל קפיטל וערבה פאוור קומפני)

ובינרים

במקביל לפעילות האשכולות, מקיים הפורום וובינרים המיועדים למשתתפי פעילות הפורום ופתוחים לציבור הרחב, בהם מציגים אנשי מקצוע מהשורה הראשונה, לרבות נציגות ממשלה, אקדמיה, המגזר העסקי והחברה האזרחית. עד כה התקיימו תשעה וובינרים באורך שעתיים, שעסקו בנושאים שלהלן. בכל וובינר השתתפו עשרות משתתפים (בחלקם מעל 100 איש), וההקלטה [עולה ליוטיוב](#) ומופצת לאחר המפגש. הוובינרים מתקיימים בשותפות מקצועית עם גופים שונים ובמעמד חברי/ות כנסת.

אלה הוובינרים שהתקיימו עד כה:

- **אדפטציה – מהלכי היערכות לשינויי אקלים בישראל** (בשיתוף עם מיזם האקלים באוניברסיטת תל אביב; מציגות/ים: אבנר פורשפן, אלון זסי"ק, פרופ' נדב דוידוביץ, ד"ר אלה ברנד לוי, נגה אדלר שטרן, ד"ר אורלי רונן, איריס האן, ליאב שלם, ד"ר עמיר גבעתי, פרופ' נגה קרונפלד-שור, תמר ורבורג)
- **מיטיגציה – מהלכי צמצום פליטות גזי חממה בישראל** (בשיתוף עם מיזם האקלים באוניברסיטת תל אביב; מציגות/ים: פרופ' קולין פרייס, אוריאל בבצ'יק, ד"ר גיל פרואקטור, אבנר פלור, פרופ' אופירה אילון, נגה הרץ, ד"ר אריק ריבקין, נגה לבציון נדן, דורית בנט, פרופ' קוסטס פאפאניקולאס)
- **גישות חדשות להתמודדות עם המשבר הסביבתי** (מציגות/ים: קייט רייזורת', מרב כהן, זהר ינוביץ, רן רביב, איתמר אבנרי, עו"ד אורלי אהרוני)
- **משבר האקלים ואוכלוסיות פגיעות** (מציגות/ים: ד"ר קרני קריגל, ד"ר זואי גוטצייט, עו"ד רעות שאער, ג'והיינה בדר נמארנה, ראומה שלזינגר, עו"ד בקי קשת כהן, סא"ל איה דולב, יובל וגנר, עומר מלק)

- **משבר האקלים ומערכות מזון** (בשיתוף עם הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא ומוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט; מציגות/ים: פרופ' תמר דיין, פרופ' נגה קרונפלד-שור, ד"ר אלון שפון, ד"ר סיגל טפר, ד"ר לי רכט, פרופ' רונית אנדוולט, ד"ר אסף צחור, ד"ר דורית אדלר)
- **מדבור** (בשיתוף עם בית הספר לקיימות ושינויי אקלים באוניברסיטת בן גוריון; מציגות/ים: פרופ' ירון זיו, פרופ' דן בלומברג, פרופ' שמעון רחמילביץ, גב' גלית כהן, פרופ' נפתלי לזרוביץ, פרופ' ויקטור נובק, פרופ' עידו בר-זאב, פרופ' אסנת גילאור, פרופ' דני רבינוביץ)
- **חקלאות בראי שינויי האקלים** (בשיתוף עם המרכז לקיימות באוניברסיטה העברית; מציגות/ים: פרופ' יעל מישאל, ד"ר גדעון טופורוב, פרופ' בני חפץ, ד"ר יעל מנדליק, ד"ר ענת זיסוביץ-חריט, אורן סבת, ד"ר מאור מצרפי, ד"ר סמדר הרפז-סעד, ד"ר גיל אשל)
- **משבר האקלים ומערכות מזון – חלק שני** (בשיתוף עם הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא, מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט וקרן היינריך בל; מציגות/ים: ד"ר סיגל טפר, ד"ר מורן מגנזי, סיון בן אברהם, פרופ' חגי לוי, עו"ד אמנון קרן, ד"ר חגית אולנובסקי)
- **דיור ומשבר האקלים** (בשיתוף עם מרכז השל לקיימות ומיזם האקלים באוניברסיטת תל אביב; מציגות/ים: ד"ר עמיאל וסל, דוד רוטר, פרופ' יוסף ג'בארין, דינה ואנונו ישי, עפרה כרמון אבן, ריקי כהן בנלולו, מקס גרובמן, ד"ר עליזה בלוך)

במהלך החודשים הבאים מתוכננים וובינרים נוספים, למשל וובינר בנושא הים ומשבר האקלים, בשת"פ עם בית הספר למדעי הים באוניברסיטת חיפה.

אירועים

כנס האביב של פורום האקלים

בחודש אפריל נערך כנס האביב של פורום האקלים הישראלי באוניברסיטת תל אביב. הכנס היה האירוע הפיזי הראשון של הפורום והשתתפו בו כ-120 איש הלוקחים חלק בפעילות השוטפת של הפורום. הכנס נפתח בישיבת מליאה בה הוקרנה ברכת נשיא המדינה ונשאו דברים שרת האנרגיה קארין אלהרר, יו"ר הפורום ד"ר דב חנין, מנכ"לית מנהל התכנון דלית זילבר, ופרופ' קולין פרייס, ראש מיזם האקלים של אוני' תל אביב. לאחר מכן הוצגו במליאה עשר יוזמות שהגיעו מהאשכולות השונים, במתכונת של הרצאות טד. לאחר הצגת היוזמות התקיימו דיונים פוריים בשולחנות עגולים סביב היוזמות שהוצגו.

להלן רשימת היוזמות שהוצגו בכנס האביב, ושמות המציגים/ות:

- **חזון המקרוגרנד הראשון בישראל: אילת-אילות כמקרה בוחן** (אשכול אנרגיה ותעשייה) | דורית בנט, אילת-אילות אנרגיה מתחדשת
- **מהפכת ההליכה: הדרך לעירוניות מקיימת** (אשכול סוגיות המרחב העירוני) | יוסי סעידוב, ברחובות שלנו
- **מדיניות תזונה ומזון לאומית למאבק במשבר האקלים ולקידום בריאות וקיימות** (אשכול מזון, חקלאות וטבע) | ד"ר דורית אדלר, עו"ד יוסי וולפסון, הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא
- **אור ירוק לטבע: יוזמה לשיקום בתי גידול לחים** (אשכול מזון, חקלאות וטבע) | איריס האן, ד"ר תמרה לוטנר-לב, החברה להגנת הטבע
- **מנגנונים מוסדיים לפיקוח ובקרה על יישום יעדי אקלים** (אשכול כלכלה ירוקה) | פרופ' אורן פרז, אוניברסיטת בר אילן

- לא רק רווחים, שמירה על האקלים: תיקון לחוק החברות (אשכול כלכלה ירוקה) | עו"ד אורלי אהרוני, פורום כסף נקי
- שומרים על הבריאה: הטמעת שיח הלכתי סביבתי בציבור הדתי והחרדי (אשכול חינוך, תרבות ורוח) | עינת קרמר, טבע עברי, השומר החדש; הרב ד"ר בניהו טבילה, מחוז חרדי במשרד החינוך
- מחירי סוף עונה ליוגורט: תמחור דינמי לצמצום בזבזן מזון ברשתות השיווק (אשכול הפחתת צריכה ופסולת) | ליאת ארבל, The Natural Step ישראל
- עידוד מיזמי אנרגיה מתחדשת בשטחי C (אשכול שת"פ אזורי וביטחון) | גדעון ברומברג, אקופיס
- המלצות חברתיות לחוק האקלים (אשכול בריאות, רווחה ואוכלוסיות פגיעות) | ד"ר קרני קריגל, אוניברסיטת בר אילן; פרופ' נדב דוידוביץ', אוניברסיטת בן גוריון

קבלת פנים לחברי הפורום בבית הנשיא

בחודש מאי נערכה קבלת פנים פורמלית בבית הנשיא לחבריות פורום האקלים, במעמד נשיא המדינה ובנוכחות השרה להגנת הסביבה תמר זנדברג וחברי הכנסת גילה גמליאל, יריב לוין, מוסי רז, יוראי להב הרצנו ואלון טל, וכן נציגי צה"ל והמשטרה ושגרירי מדינות שכנות. האירוע כלל דברי ברכה מאת נשיא המדינה, השרה זנדברג, מרכז האופוזיציה חה"כ לוין ויו"ר הפורום, סקירה קצרה של פעילות הפורום והיוזמות המרכזיות ע"י מנהלת הפורום, דברים מאת נציגות מחאת הנוער למען האקלים וחלק אומנותי בהשתתפות אחינועם ניני, חברת הפורום.

הצגת המלצות ויוזמות בהיבטים חברתיים עבור פורום האקלים

בחודש מאי נערך אירוע להצגת תוצרי ביניים של קבוצות עבודה של ארגונים לשינוי חברתי, אשר גיבשו המלצות ויוזמות בהיבטים חברתיים עבור פורום האקלים. באירוע השתתפו ארגונים חברתיים מגוונים שלקחו חלק בתהליך וכן משתתפים/ות מפורום האקלים. יוזמות שגובשו בתהליך זה הוצגו לאחר מכן במפגשי אשכולות הפורום, ומאוחר יותר הוגשו באופן פורמלי והשתלבו במסגרת כלל היוזמות המקודמות בחסות הפורום.

כנס הקיץ של פורום האקלים הישראלי

בחודש יולי התקיים מושב מיוחד של פורום האקלים הישראלי במסגרת [הוועידה השנתית למדע וסביבה](#) שהתקיימה מטעם האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה. במושב המליאה נשאו דברי ברכה נשיא המדינה, שרת התחבורה מרב מיכאלי, שר החקלאות ופיתוח הכפר והשר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל עודד פורר, חה"כ גילה גמליאל, מבקר המדינה מתניהו אנגלמן ויו"ר הפורום, ולאחר מכן בשני מושבים נוספים הוצגו 40 יוזמות מהאשכולות השונים של הפורום, המיועדות לקידום מול מקבלי ההחלטות. במושבים נכח קהל רב והתגובות לאירוע זה, שבו נחשפו לראשונה היוזמות באופן ציבורי, היו מצוינות.

פגישת נשיא המדינה עם מובילי/ות האשכולות

בחודש אוגוסט הוזמנו מובילי/ות האשכולות וכן המתנדבות/ים הפעילים במסגרתן למפגש מיוחד בבית הנשיא. המפגש כלל סיור בבית הנשיא ולאחר מכן פגישה עם נשיא המדינה. בפגישה עדכנו מובילי/ות האשכולות את הנשיא על הפעילות באשכולות השונים, והציגו בפניו יוזמות נבחרות שגובשו באשכולות.

פעילות הפורום הנוכחית והמתוכננת לחודשים הקרובים

השלב הנוכחי בעבודת הפורום הוא שלב היישום. לאחר מספר חודשים בהם התקיימו פגישות של האשכולות השונים, הוגשו במהלך הקיץ מעל 60 יוזמות בנושאים השונים בהם עוסק הפורום (ראו פירוט היוזמות בעמוד של הפורום).

במסגרת הפורום מקבלות כעת כלל היוזמות חבילה בסיסית של תמיכה, הכוללת:

- א. בניית תכנית פעולה פרלמנטרית לתמיכה ביוזמה: לכלל היוזמות (למעט אלה העוסקות בשת"פ אזורי והמעלות מורכבויות פוליטיות ודיפלומטיות המחייבות טיפול נפרד) תוכן תכנית עבודה פרלמנטרית ע"י סטודנטים מקליניקת הכנסת, הפקולטה למשפטים באוני' ת"א, שיחלו לפעול לקראת סמסטר א' הקרוב.
- ב. קידום חשיפה תקשורתית: פעילות מול אנשי תקשורת לשם קידום הזדמנויות לחשיפה תקשורתית לכלל היוזמות, באופן שוטף וכן בהתאם לאירועי אקטואליה.
- ג. קידום חשיפה פילנתרופית: קידום חשיפה מתואמת של כלל היוזמות לתורמים פוטנציאליים, תוך יצירת חיבורים בין יוזמות ופניות על פי תחומים על מנת להביא למיצוי פוטנציאל התרומות והשגתן בפועל.
- ד. קידום היוזמות מול רשימות המתמודדות לכנסת: הנגשה והצעה לאימוץ של יוזמות ספציפיות ע"י הרשימות המתמודדות לכנסת ה-25 ושהיו צפויות לעבור את אחוז החסימה. פניות רשמיות יצאו לראשי/ות הרשימות במהלך אוקטובר עם תיאור היוזמות הרלוונטיות, לאחר חשיבה משותפת עם מובילי/ות האשכולות.
- ה. חיבור לתכנית ממשק: חלק מהיוזמות יוצעו לעמית/ות ממשק במשרדי הממשלה השונים, כאפשרות לקדמן ביחד, וזאת מתוך הבנה שהדבר יכול לתרום משמעותית לסיכויי ההצלחה של הפיכת היוזמה למהלך של שינוי מדיניות בפועל. החיבורים ייעשו תוך התייעצות ובשת"פ מלא עם צוות האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה.

בנוסף, לתת-קבוצה של יוזמות נבחרות, אשר מתאפיינות בפוטנציאל להשפעה רוחבית ומשמעותית על יכולתה של ישראל להתמודד עם אתגרי המשבר, יוקדש מאמץ מיוחד מטעם הפורום בקידום מול מקבלי החלטות במערכת הפוליטית והדרג המקצועי בממשלה. יוזמות אלו יקודמו באופן פעיל יותר מצידנו מול דרגים אלו, וכן אנו שואפים שתקודמנה במעורבות אישית פעילה של הנשיא עצמו.

לכל שאלה בנושא הפורום ניתן לפנות לקרן עמיחי, מנהלת פורום האקלים הישראלי, במייל Climate@president.gov.il.

בברכה,

ד"ר דב חנין
יו"ר פורום האקלים הישראלי